Katedra slavistiky
sekce rusistiky

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Autor/ka: Bc. Veronika Podéšťová

Titul (česky - rusky - anglicky): Komentovaný překlad vybraných povídek A. A. Astvacaturova

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeňka Vychodilová, CSc.

Oponent/ka: Mgr. Martina Pálušová, Ph.D.

	Hodnocení[1]:	1	2	3	4	5
1.	Dodržení tématu	☐	☐	☐	☐	☒
2.	Schopnost formulovat předmět, cíle a závěry práce	☐	☐	☐	☐	☒
3.	Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy	☐	☐	☐	☒	☐
4.	Interpretace a argumentace, práce se sekundární literaturou	☐	☐	☐	☒	☐
5.	Struktura, logické uspořádání výkladu	☐	☐	☐	☐	☒
6.	Bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	☐	☐	☐	☐	☒
7.	Formální a stylistická úprava	☐	☐	☐	☒	☐
8.	Jazyková správnost	☐	☐	☐	☒	☐
9.	Využitelnost výsledků práce	☐	☐	☐	☒	☐
	Celkem bodů: 40					
10.	**Připomínky:**					

Diplomová práce Veroniky Podéšťové si klade za cíl přeložit vybrané povídky Andreje Asvacaturova a okomentovat vybrané překladatelské problémy a jejich řešení. Samotný komentář by však neměl být cílem, ale spíše prostředkem, jak přispět k aktuálním otázkám translatologie.
Práce je logicky strukturována, autorka nás nejprve seznamuje se samotným autorem a jeho tvorbou, zaměřuje se na stručný rozbor povídek zvolených pro překlad z literárního i jazykového hlediska a na stanovení překladatelské metody. Z dané kapitoly však ne zcela jasně vyplývá, k jaké překladatelské strategii se autorka přiklání. Tato nejistota se do jisté míry odráží i v samotném překladu. Přestože autorka připouští, že nedílnou součástí překladatelské metody je i volba textu pro překlad, nedozvíme se, co ji vlastně vedlo k výběru právě Asvacaturových povídek.
Překlad povídek považuji za zdařilý a (jak autorka sama zhodnotila v závěru práce) čtivý. Výhradu mám k jisté nekonzistentnosti ve stylové rovině textu, z níž není zcela jasný překladatelský přístup. Hovorové výrazy jako *drobasy* se tak mísí se spisovnou češtinou a slovními obraty typu: *raz dva vyžeň* (s. 28), *na to tata filolog* (s. 43), *coby dup* (s. 44), *jaksepatří oheň na střeše* (s. 45) a podobně. Překladatelka se dopustila několika chyb způsobených interferencí ruštiny, např.: *do revoluce* (x před revolucí, s. 45); *klepou ke mně* (x na mě, s. 45); *prodavačka rychle zvedá hlavu* (x zvedne hlavu, s. 27) aj. V některých

[1] Políčka „1 – 5“ jsou zaškrtávací. Po dvojitém kliknutí myší na konkrétní políčko se objeví okno, na jehož druhém řádku prosím zvolte možnost „zaškrtnuto“. Hodnocení „1“ – nejhorší, „5“ – nejlepší.

případech došlo k nesprávné interpretaci originálu, např.: *Эти мысли, очень грустные, заползают к нам в голову через уши, через нос, даже сквозь глаза, и там, в голове, подолгу жужжат, как назойливые мухи. Книгой, особенно если толстой и интересной, их можно раз и навсегда прихлопнуть*. (s. 74) V překladu: *Tyto myšlenky jsou velmi smutné, vkradou se nám do hlavy ušima, nosem, dokonce i očima, a tam, v hlavě, se dlouho hemží, jako otravný hmyz. A když je kniha tlustá a zajímavá, může tyto myšlenky navždy zpečetit.* (s. 31) Lépe by bylo např.: Ale knížkou, obzvlášť pokud je dost tlustá a zajímavá, se dají jednou provždy rozmáznout. Případně*: Перед чтением ты – как оторванный от электрички вагон. Поезд умчался куда-то вдаль, а ты стоишь на рельсах – и ни туда ни сюда. Как шут гороховый. Книга в такой ситуации – вещь незаменимая. Она дает тебе крепкий поджопник, как строгий армейский сержант неопытному салаге. И вот ты уже не стоишь как идиот на месте, а катишься ровным ходом туда, куда ведут прямые рельсы*. (s. 74) V překladu: *Když člověk čte, je jako vagón odpojený od zbytku vlaku. Vlak se žene kamsi do dáli a člověk stojí na kolejích – nemůže ani vpřed ani vzad. Jako kašpar. Kniha je v takovémto případě nenahraditelná věc. Pořádně tě nakopne, stejně jako přísný americký seržant nakope zadek nezkušenému zelenáči. A ty už nestojíš jak idiot na místě, ale ženeš se přímo za nosem tam, kam vedou koleje.* (s. 31) Správně by mělo být: Před tím, než člověk začne číst...
K diskuzi jsou následující překladatelská řešení: *армейский сержант* (s. 74) – *americký seržant* (s. 31); název povídky *Воспитание грамотности* (s. 72) – *Výchova gramotnosti* (s. 29); *филфак* (s. 72) – *filologická fakulta* (s. 29); *вспоминал деда-академика* (s. 72) – *upomínal dědečka – akademika* (s. 29).
V textu práce i v překladech je množství překlepů a gramatických chyb, např.: dospělý (s. 40), v Permu (s. 8), bezekvivalentní lexika (s. 51) aj.

11. Náměty do diskuze:

1. Na s. 13 v kapitole věnované překladatelské strategii uvádíte: „Při překládání se budu přidržovat tohoto funkčního přístupu, zaměřeného na sémiotický obsah.“ Můžete vysvětlit, co tím myslíte?
2. V komentáři k překladu tvrdíte, že počešťování, resp. překlad jmen, není v souladu s principy moderní translatologie. Dále však píšete: „Nazývat hrdiny jmény charakterizačními patří v ruské literatuře k oblíbeným postupům (např. Gogolův román Mrtvé duše je na tomto principu takřka vystavěn).“ (s. 49). Jak by tedy podle vás znělo v českém překladu například jméno Akakije Akakijeviče Bašmačkina, aby bylo v souladu s principy moderní translatologie?

Závěr: **Práci doporučuji k obhajobě.**

Datum: **Jméno a podpis:**